

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei.
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 268.

GREȘELI.

Încontestabil, preotul bisericii noastre naționale nici în trecut n'a putut să-și permită înclinațiuni și distracții lumești, cu atât mai puțin astăzi, când ca reprezentantul bisericii dominante, trebuie să se ridice la demnitatea statului ajuns prin jertfe supreme la mărirea zilelor glorioase. Dacă măriții și venerabilii noștri înaintași, cu modeste cunoștințe teologice, au fost în stare să ne ducă naia bisericii noastre prin valorile ispitelor, cercetările istorice desgropate din vremurile neguroase sunt tot atâtea dovezi, că preoțimea de pe vremuri și-a consacrat toată activitatea pentru păstrarea turmei încredințate lor, prezența lor calmă și plină de demnitate însufla încredere credincioșilor, cari împreună cu ei au fost gata să sufere persecuțiile celea mai severe pentru credința mărturisită fără șovăire.

Acesta a fost tipul preotului din vremurile apuse, și dacă invoc figura lui o fac aceasta, pentru că noi, preoțimea de astăzi, ne-am abătut prea mult dela morală vrednicilor noștri percursori.

Moravurile noastre s'au laicizat în așa măsură, că preotul satelor noastre, venit cu afaceri la centrul diecezei, cu sau fără brâu roșu, fără genă întră într'un cabaret, unde până la miezul nopții ascultă din producțiile așa numiților artiști. Firește, nu obsearvă mirarea lumii adunate acolo, că un preot a fost în stare să facă un asemenea paș nesocotit. Iată o greșală, carea nu rămâne neobservată de străini, cu atât mai puțin o putem ierta noi preotului nostru rămas neorientat despre concepția demnității clasei ce o reprezintă.

Nici aceea n'o pot înțelege, că preoțimea dela sate, ba chiar și cea dela orașe, și-a făcut formală deprindere din jocul de cărți. Preotul trebuie să aibe preocupări cu mult mai nobile, distracțiile lui trebuie să fie adecvate stării lui sociale, ca și prin acestea exemplu viu să fie înaintea credincioșilor săi. Dar jocul de cărți nu poate fi socotit între asemenea distracții, privit din ori-ce punct de vedere. Pentru că dacă îl ții distracție, apoi te-ai înșelat pe tine, perzând timpul cu nimicuri, dacă însă nu e distracție, atunci ai gândul să înșeli pe altul. Morală dară nu afli în el, când dela preot mai vârtos morală așteptăm!

Ce să zic despre preoții dela orașe cari, împreună cu cei dela sate, în plină ziuă, la cafeneaua cea mai elegantă, se pasionează de acest joc atunci, când preotul trebuie să fie lipsit de pasiuni în asemenea sens?! Nu arareori se amestecă în joc și câte un dignitar și lumea stă mirată, că toți acești preoți n'au alt lucru, sau că chemarea lor nu le impune alte datorii, decât să-și cheltuiască energia timp de patru—cinci oare fără nici un folos?!

Ce pretențioși eram înainte de organizarea noastră! Toată vina și în consecință toată răspunderea o aruncam asupra arhierilor noștri, că nu ne permit o organizare așa de mult dorită. Iată acum aci, ne-a dat-o actualului și luminatul nostru mitropolit. Ce activitate am dezvoltat noi, preoțimea, în cadrele statulelor acestei organizații? Din rapoartele prezidenților secțiilor în plin congresul nostru preoțesc din anul acesta cu mult regret s'a constatat, că multe despărțăminte protopopești nici nu s'au organizat, iar cât privește activitatea, numai siabe licării s'au putut observa și numai în puține locuri, mai vârtos în cercuri religioase, o activitate mai pronunțată și mai conștientă.

Aci iată să mă pronunț în contra practicei cu ocaziunea întrunirii cercurilor religioase, când preoții introduc slujba sftului maslu asupra credincioșilor bolnavi adunați în număr mai mare. Ei, să recunoaștem că timpul minunilor a trecut și nici că e mai lipsă ca noi, preoții, să săvârșim minuni. Parohianul, care a stat șase—șapte ani la deosebite fronturi, poate să aibe boală de altă natură, de carea prin credință nu se poate mântui. Ignoranța nu-l lasă să spună adevărul și eu din practica mea pastorală pot să mărturisesc, că asupra unui asemenea bolnav, deși a cerut slujba sftului maslu, n'am săvârșit-o, pentru că am simțit mustrare de conștiință să nu-l luminez, că pentru asemenea morburi spitalul este locul vindecător, dar un asemenea bolnav nici nu e vrednic de aceasta slujbă.

Am făcut aceasta digresiune, ca să conving pe frații mei preoți, că timpul pierdut pentru distracții rămâne fără nici un folos și preotul la timpul datorinței se achită cu slujba sftului maslu, care e în carte și nu reclamă nici o ostăneală. Nu aceasta slujbă să fie vrednicia noastră, ci ceva mai substanțial, amăsurat preten-

țiilor timpurilor din zilele noastre. Mai multă lumină, mai multă ostăneală pentru purificarea moravurilor, mai mult patriotism care învoalvă silințe conștiente pentru consolidarea stărilor anarhice. Cine altul, de cât preotul este chemat ca să se înroleze pentru aceasta datorință, de bună voie să se înroleze, până ce mai este vreme, altcum multe năcazuri vor da preste capul lui.

Ne plângem, că nu avem dotații splendide și prin urmare nu putem împlini datorințele noastre către familie. Sunt adevărate aceste stări, dar să nu uităm că dacă credincioșii nu ne respătesc mai bine pentru prestațiunile noastre, este, că ei așteaptă un ecvivalent mai la nivel, sau cum am zis mai sus, ceva mai substanțial, care să-l povățuiască, să-l lumineze și tot atunci să-i facă bucurie sufletească. Natural, că nu pot indica toate căile, cari duc la inima poporului, dar una știu, că preotul care caută distracții și joacă cărți, acel preot n'are vreme pentru edificarea sa proprie și prin urmare nu va fi în stare să deie ecvivalentul așteptat de parohienii tăi.

Cât pentru partea etică privitoare la preoțime, apoi pot să afirm convingerea oamenilor superiori în gândire, că dacă preotul cu țigara în gură e ceva grotesc și nu însuflă nici un respect, cu atât mai puțin un preot cartofor, care, pe lângă cărți, mai consumă și alcool. Câte păcate la olaltă, în contra moralei în contra sănătății, în contra opiniei publice!

Un preot fără brâu roșu.

Sinodul eparhial.

Ședința III

s'a ținut în 26 Aprilie (9 Maiu) 1921 la orele 4 d. m.

Președinte: P. S. Sa DI episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Dr. Ștefan Cioroian.

Nr. 13. Se cetește protocolul ședinței prime și

se verifică.

Nr. 14. Se cetește protocolul ședinței a doua și

se verifică.

Nr. 15. Deputatul Ioan Oprea face propunerea, ca vorbirea deputatului Dr.

Aurel Cozma ținută, ca răspuns la cuvântul de deschidere a sinodului eparhial din partea P. S. Sale Dlui episcop diecezan, să se inducă în întregime în protocolul ședinței prime.

Se primește.

Nr. 16. Deputatul Dr. Aurel Cozma, fiind ales în două cercuri, anume în cercul Timișorii și al Belințului, declară că optează la cercul Timișoara și renunță la cercul Belinț; iar deputatul Dr. Cornel Iancu asemenea fiind ales deputat în două cercuri: Arad și Curticiu, declară că optează la cercul Arad, și renunță la Cercul Curticiu.

Declarațiunile ambilor deputați se iau la cunoștință și atât pentru cercul Belințului cât și pentru cercul Curticiului se dispune alegere nouă de deputați.

Nr. 17. Prezidiul propune, iar

Sinodul primește cu plăcere și însuflețire trimiteră următoarei telegrame către A. S. R. Principele Moștenitor Carol din prilejul revenirii pe pământul românesc cu înalta-i soție A. S. R. Principesa Moștenitoare Elena:

A. S. R. CAROL
moștenitorul tronului

BUCUREȘTI.

Clerul și poporul ortodox român din dieceza Aradului intrunit prin reprezentanții săi în sesiune sinodală ordinară Vă roagă, ca din prilejul norocoasei reîntoarceri în țară a A. Voastre cu aleasă Vă soție A. S. R. Elena, să primiți expresiunea deosebitei bucurii și asigurarea sentimentului de profund devotament și dragoste sinceră a acestui Sinod și a tuturor credincioșilor ortodocși români de pe teritoriul acestei dieceze.

IOAN I. PAPP
episcop-președinte.

Nr. 18. Deputatul Dr. Sabin Dan face mai multe propuneri privitoare la tratarea învățământului religios și la viața religioasă bisericească.

Se predau comisiei organizatoare împreună cu comisia bisericească.

Nr. 19. Prezidiul prezintă cererile de concediu a deputaților: Antoniu Mocioni, Dr. Teodor Burdan, Dr. Paraschiv Licareți, Dr. Ioan Suci, Vasile Goldiș, Dr. Teodor Băbuța și Dr. Gheorghe Crișan.

Concediile cerute se acordă pe durata întregă a sesiunii sinodale.

Nr. 20. P. S. Sa Dl episcop Ioan I. Papp cere, ca în urma dismembrării districtului aparținător Orăzii-Mari, să se reguleze dotația Sa.

Se predă comisiei epitropești.

Nr. 21. Urmează la ordinea zilei comisiunea organizatoare. Raportorul Dr. Aurel Cozma citește raportul general al Consistorului plenar pe anul 1920.

Sinodul în general îl ia la cunoștință și dispune tipărirea lui ca adnex la protocol.

Nr. 22. În dezbateră specială la punctul I din raportul Consistorului, unde se constată, că corporațiunile protopopești nu s'au putut întruni regulat din cauza greutăților de comunicațiune, comisiunea propune și sinodul decide:

Vener. Consistor să intervină la Ministerul de comunicațiune ca protopopilor tractuali să le asigure reducere de cel puțin 75% la călătoriile lor pe liniile C. F. R. atât în tractul lor cât și de acolo până la centrul diecezei (Arad), iar la Prefecturile județelor aparținătoare diecezei noastre în sensul, ca acelea să îndatoreze primăriile de a pune la dispoziția protopopilor și a tuturor organelor bisericești școlare trăsura comună gratis de câte ori va cere trebuința oficială constatată de către protopopul tractual.

Nr. 23. La punctul 7 din raportul general, despre înființarea și predarea unui fond de burse pentru elevii din despărțământul teologic al seminarului nostru diecezan din Arad de către sfânta Mănăstire Hodoș-Bodrog, la propunerea comisiei Sinodul, — luând cu plăcere act despre aceasta donațiune marimimoasă — se alătură la votul de mulțumire exprimat de Consistorul diecezan atât P. S. Sale Dlui episcop diecezan Ioan I. Papp pentru stăruințele depuse în cauză, cât și sinodului sf. Mănăstiri

Nr. 24. Punctul II din raportul general al Consistorului despre restaurarea tuturor corporațiunilor bisericești pe un nou period de 3 ani; punctul IV referitor la alegerea preotului Simeon Stana de ajutor-contabil; punctul VI privitor la prevederea agendelor secretariatului consistorial; punctul VIII despre faptul, că Consistorul în ședința sa plenară dela 18 Februarie (3 Martie) 1921 pe d-șoara Tulia Bogdan a definitizat-o, ca directoară la internatul de fete diecezan cu dreptul de penziune în sarcina fondului de penziune al Statului și în fine punctul IX referitor la esibilele intrate la Consistor, la propunerea comisiei

Se iau la cunoștință.

Nr. 25. Tot comisia organizatoare, prin raportorul Dr. Aurel Cozma referă asupra actului consistorial Nr. 696/1921 în chestia concordatului pe care ar dori Scaunul papal din Roma să-l încheie cu Statul nostru românesc. În conformitate cu propunerea comisiei se enunță următorul concluz:

Consistorul diecezan să intervină pe calea sa la Guvernul Țării, ca chestia încheierii unui concordat cu scaunul papal să se ieie dela ordinea zilei până când se va legifera constituția țării pentru că numai așa își va putea păstra biserica noastră ortodoxă națională prestigiul său și Statul nostru suveranitatea sa.

Nr. 26. Același raportor Dr. Aurel Cozma prezintă raportul consistorial Nr. 369/921 despre aceea, că în cercul XX Toracul-mare, care de prezent se află sub ocupațiune sârbească, nu s'a putut alege nici deputații mireni nici cel din cler pentru sinodul eparhial din cauza, că autoritățile sârbești nu au permis nici adunarea preoților nici a credincioșilor. La propunerea comisiei:

Consistorul se invită a stăru și pe mai departe la forurile competente, ca afacerea aceasta să se reguleze așa ca chestiile bisericești și școlare ale noastre din Iugoslavia să nu suferă nici o împedecare.

Nr. 27. Același raportor Dr. Aurel Cozma referă asupra raportului delegațiunii congresuale în chestia despărțirii ierarhice de către sârbi. La propunerea comisiei sinodul decide:

Consistorul să intervină pe calea superiorităților bisericești la Guvernul Țării, ca acesta să exopereze pe cale diplomatică transpunerea tuturor dosarelor referitoare la aceasta chestiune, delegațiunii congresuale, căreia să i-se asigure o indemnizație de 5000 Lei, care să se ieie în buget.

Nr. 28. Comisia organizatoare prin raportorul Dr. Aurel Cozma face următoarea propunere independentă:

Având în vedere marile greutăți materiale, cu cari se luptă biserica noastră, care vremuri dearîndul a fost tratată în modul cel mai mașter de către autoritățile străine de limbă și legea strămoșească; având în vedere situația de astăzi, când trăim într'un stat românesc și ortodox: se

invită Consistorul să intervină la locurile competente ca biserica noastră să fie imediat împărțită din visteria statului de un ajutor capabil de a acoperi trebuințele curente ale bisericei iar de altă parte să se creieze un fond religios permanent pentru acoperirea tuturor trebuințelor noastre bisericești și culturale. Atât ajutorul cerut cât și fondul religios să fie socotit în raport cu numărul credincioșilor diecezei noastre.

Propunerea se primește și se ridică la valoare de concluz.

Nr. 29. Tot comisiunea organizatoare, prin raportorul său Dr. Gh. Ciuhandu prezintă și citește cuvântul de despărțire al Consistorului eparhial din Oradea-Mare.

Comisiunea propune, ca la acest cuvânt de despărțire să se răspundă în felul următor:

Sinodul eparhial al diecezei Aradului, ca reprezentanță legală a eparhiei luând notă de adresa Nr. 700 Preș. 1921 a Consistorului din Oradea-Mare, simte o viată mulțumire sufletească, văzând, că opera de ocrotire religioasă începută în veacul XVIII din partea episcopilor ortodocși ai Aradului de pe vremuri față de românii ortodocși din Bihor, a ajuns să fie încununată prin restaurarea și îndeplinirea vechiului scaun episcopesc de Oradea-Mare.

Ca urmare, sinodul eparhial în frunte cu președintele lui, Preasfințitul Ioan I. Papp, unul din episcopii pe cari ni i-a dat Bihorul, știind că primul episcop al restauratei episcopii din Oradea-Mare, P. S. Sa Dl episcop Roman R. Ciorogariu e unul din fiii părților aradane, — vede în acest fapt un semn de bun augur pentru păstrarea și cimentarea legăturilor din viitor dintre cele două episcopii și conducătorii lor și urează episcopiei ort. române de Oradea-Mare să crească și să înflorească, spre mărirea lui Dumnezeu și spre folosul neamului românesc.

Propunerea se primește cu plăcere.

Nr. 30. Tot deputatul Dr. Gh. Ciuhandu, ca raportor al comisiei organizatoare referă în chestia unificării bisericei ortodoxe române. La propunerea comisiei sinodul enunță următorul concluz:

Luând notă despre demersurile inițiate de factorii mai înalți, bisericești și de stat, cu privire la întocmirea unei organizații bisericești unitare pentru întreaga biserică ortodoxă română din România întregită, Sinodul eparhial înzistă pentru necondiționata păstrare a organizației bisericești în cadrele principiului de autonomie actuală.

Sinodul eparhial este în principiu pentru unificarea pe toată linia a Bisericii ort. române din România întregită; dar numai pe baza principiului de autonomie și cu păstrarea nu numai a formelor ci și a principiilor depuse în organizația noastră statutară de astăzi. Aceasta organizație nouă însă s'o întocmească biserica în cadrele dreptului legislativ al bisericii, iar Statul s'îie la cunoștință prin lege de stat.

Orice organizație bisericească ce nu ar corespunde acestor principii, ne va îndreptății să rămânem pe lângă organizarea noastră bisericească actuală.

Acest concluz se înaintează la Măritul Congres național bisericesc.

Nr. 31. Urmează referada comisiei epitropești asupra raportului general al Consistorului, ca senat epitropesc pe anul 1920. Referentul Ioan Oprea citind raportul propune și

Sinodul luându-l în general la cunoștință dispune tipărirea lui ca adnex la protocol.

e. Și credința cea puternică a poporului nostru din toate vremurile ne arată, că aceste înțelesuri au pătruns destul de adânc și în sufletul lui. Dar poporul nostru a ajuns la cunoștința lui — în decursul mai multor veacuri de la fondarea sa — mai mult din auzite, așadar locit. Preoții și biserica au fost instrumentele, care au sunat în urechile poporului nostru cutitul lui Dumnezeu, depus în sfânta Scriptură.

Legătura cea vie ce-a existat totdeauna între poporul nostru și biserica sa — care i-a păstrat atinsă legea românească — l'a împretinit și brăzdat destul de adânc și ogorului sufletului cu învățăturile cele luminoase și dătătoare o nouă viață ale cărții creștine.

Iar când meșteșugul scrisului și al cetitului a început să se lătească și pe meleagurile noastre, tot cuprinsul bogat al sf. Scripturi a fost calea, de unde și-au luat meșterii cei noi materialul cel dintâi și cel mai potrivit. Cele mai vechi documente de scriere românească sunt ar Psaltirea Scheiană de pe la anul 1482, codicele Voronețan de pe la 1525, care conține 85 din Faptele Apostolilor, Textele Mihălcene între anii 1580—1619 de Popa Grigorie Mohaciu. Așa s'au ostenit cei dintâi meșteri scrisului românesc să lătească, să împrietiască și să lumineze sufletul cel plin de credință al poporului nostru cu făclia cea puternică a sf. Scripturi.

Și tot cu astfel de cărți, schimbate după anul lor, au încercat dușmanii legii noastre amosești, să ne schimbe sufletul, voind să ni'lă lutheran, calvin și mai pe urmă catolic. Dar privegherea și munca neobosită a preoțimii acele vremuri s'au sfârșit și acele încercări nimicire. Și pe lângă toate relele cauzate de ei dușmani poporul nostru s'a ales și cu un pe. adevărat în sufletul lui s'a trezit un început dragoste față de carte, care în decursul vremurilor a crescut tot mai mult.

Și desigur ca să ferească sufletul românesc rădăcine s'a tipărit și pe românește cu multă rădăcine și stăruință, în decursul mai multor ani, a dintâi Biblie întreagă, care s'a isprăvit sub mnaul Const. Brâncoveanu la București în anul 1688. Cât de mult a fost dorită Biblia aceasta românească, se vede și din faptul, că nu mult timp după ce s'a dat la lumină, nu se mai găsea nici un exemplar, oricât a voit cineva să'l plătească de scump.

O altă traducere a Bibliei a fost făcută de muil Micul la începutul veacului al XVIII, a la Blaj la sfârșitul acestui veac.

În veacul al XIX au urinat altele. Văzând adevărat și poporul nostru și pricepând tot mai bine, că ca comoară de învățături ale sf. Scripturii au început s'o caute tot mai răpiti și s'o ispitescă cât mai des.

Dela prima întâlnire poporul nostru a înțeles această carte, s'a apropiat totdeauna de ea cu sfînșenie și închinându-i-se crucii de pe alele ei. Simțea și el, că cartea aceasta nu-i celelalte, ci că ia i o carte deosebită, o carte sântă, din care vorbește și se aude glasul lui Dumnezeu.

Dar durere, că pe când la alte popoare Biblia este una dintre cărțile făcute cu cea mai mare grijă și socoteală, pe când în alte țări creștine nenumărate ediții, una mai bună și mai fină ca cealaltă, atât a cărții întregi, cât și a guratecelor cărți mai importante răspândeaua înțelepciunii eterne până în straturile cele de jos ale poporului; la noi până acum s'a scut de tot prea puțin pentru răspândirea sub o formă potrivită a acestei cărți. La noi în Ardeal ex. abia dacă găsești în casele tuturor preoților chiar și Biblia cu litere cirile, tipărită sub înducerea marelui Șaguna. Aite ediții mai bune

nu avem. De vreo câțiva ani a început să se lătească între poporul nostru Biblia publicată de societatea biblică pentru Britania și străinătate, și tipărită la Iași ori București într'o limbă po-cită și cu o ortografie sub toată critica. Această Biblie a fost răspândită gratis sau pe prețuri destul de mici mai ales prin diferitele secte de pela noi ca pocăiți, sâmbățiști, adventiști și ceialalți.

Desigur, că multe vor fi cauzele, cari au împiedecat până acum darea la lumină și pe limba noastră a unei Biblie, întocmită după cerențele culturale de acum, o Scriptură care să fie un izvor de apă vie pentru întreg sufletul românesc. Acum suntem însă în ceasul al XI și dacă vom mai întârzia ni se va primejdi credința. Așa după cum marele nostru Iorga îndemna mai în anul trecut ca pentru întocmirea unei rândueli de a conduce cu bine în aceste vremuri țara, să se pună laolaltă frățeste toate mințile, ca gândind odată cu mintea cea mare a unui întreg popor, din silința comună a tuturor să lasă o operă de cea mai nobilă propășire și înaintare a poporului nostru pe calea progresului; așa ne strigă și nouă preoților cea mai mare poruncă a vremurilor noastre, ca să punem cu toții laolaltă mintea, inteligența și întreg sufletul nostru și în cea mai scurtă vreme să binecuvântăm poporul nostru cu o Biblie, care să dovedească silința noastră a tuturor. Ne vor binecuvânta toți urmașii pentru această nobilă opinie. Iar poporul de azi și de mâine, adăpându-se în fiecare zi din izvorul dătător de viață al ei, își va spori neîncetat energia sufletească pe care luminat tot de noi va ști să o transforme în cele mai nobile opere de cultură creștină și de caritate. Și ca legea românească să se păstreze și pe mai departe neatinsă trebuie nesmintit ca noua Biblie să fie făcută cu scurte explicații dinjosul textului, iar la locurile contestate și pe cari se bazează sectele dela noi trebuie dat o explicare cât se poate de clară.

Și după ce cu orice fel de jertfe din partea noastră a tuturor vom avea în cel mai scurt timp o Biblie bună, va trebui apoi ca noi preoții cu vreme și fără de vreme s'o lătim și să-i facem intrare în fiecare casă românească, explicând în fiecare Duminecă și sârbătoare înțelesul cel profund al ei și prefăcându-o în cea mai nedespărțită unealtă a poporului nostru de a se înălța la culmile ideale de viață sufletească ale poporului englez.

Vieața internă și organizația institutului teologic din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare.)

Profesorul Vasile Mangra sulevă idea — susținută după aceea și de alții, (profesorul și protopopul Grigorie Pietosu și profesorul universitar Dr. Iosif Popovici) — de a se înființa o academie teologică în Sibiu pentru întreaga noastră mitropolie.¹⁾ Consistorul și sinodul nostru eparhial nu putu însă să adereze la realizarea acestui plan, din considerație la dotația și organizarea parohiilor noastre, precum și din motivul, că mijloacele materiale ale eparhiei aradane abia erau suficiente pentru susținerea și înmulțirea școlilor sale proprii.

De altcum „tendința tuturor trebuie să fie de a face din fiecare institut teologic o academie teologică, iar nu a degrada teologiile existente.“²⁾

Astfel neajunsurile noastre materiale, idei învechite, sistemul unui conservatism înțepenit paralizară frumoasele planuri și bunele intențiuni.

Insuficiența puterilor didactice, vacanța îndelungată a unor catedre, substituirii permanente

și'n urma acestora lipsa împărțirii proporționate și sistematice a muncii, făcură imposibilă gruparea cu sistem a disciplinelor teologice, și predarea continuă a unui grup de studii prin una și aceeași putere didactică.

Profesorii dela teologie nu aveau nici chiar situația firească și pedagogică a colegilor lor dela secția preparandială, de a-și avea studiile lor de specialitate, pe cari propunându-le în cursul anilor să se poată perfecționa în ele, ci și schimbau obiectele de învățământ după trebuinți și împrejurări. Unii dintre ei își începură cariera ca institutori de caligrafie și desemn ori la cursul de pregătire a preparandiei. Neobservându-se principiul învățământului superior, că puține ore de prelegere subiectiv și obiectiv bine întrebunțate fac productivă școala, reglamentul institutului impunea profesorilor dela teologie „cel puțin 20 ore pe săptămână,“ lăsând maximul nehotărât.³⁾ Surmenagiul ce urmă din aplicarea acestei dispozițiuni precum și din mulțimea și diversitatea studiilor, numai puțin și din ocupațiunile laterale, ce erau siliți a-le primi profesorii, ca să poată trăi, produsură un disgust și o lăncezire a puterilor spirituale și fizice și la cei mai viguroși membri ai colegiului profesoral. Ce s'a economizat în puteri didactice s'a pierdut în productivitate.

(Va urma.)

¹⁾ Act. consist. din Arad, Nr. 3399—1886. Concluzul congregual Nr. 221—1886. — ²⁾ Concluzele sinodului eparhial Nr. 19, 78—1898. — ³⁾ § 21 lit. b) din Reglamentul din anul 1894, Nr. 1762.

INFORMAȚIUNI.

Vizită înaltă. D-na Clotilda Averescu, soția d-lui președinte al consiliului general Averescu a sosit Marți, în 7 Iunie n. la Arad. A fost găzduită dimpreună cu suita la P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan. La masa dată de P. S. Sa în onoarea înaltului oaspe au luat parte șefii autorităților și doamnele prezidente ale societăților și reuniunilor femești din localitate. După amezai a vizitat instituțiunile umanitare și culturale din localitate, iar la orele 6 a avut loc o recepțiune în salonul mic al palatului cultural. La orele 8 a participat la reprezentațiunea trupei Fotino din teatrul orașenesc, după care a avut loc un banchet la „Crucea Albă.“ D-na general Averescu a plecat din Arad Miercuri dimineață la familia Mocsonyi din Capâlnăș, iar de aici la Lugoj.

Centenarul lui I. C. Brătianu. Duminecă, în 29 Maiu întreaga țara a comemorat centenarul nașterii lui Ion C. Brătianu. În biserica catedrală din Arad, s'a oficiat Duminecă, un parastas pentru odihna sufletului marelui patriot și bărbat de stat. La sfârșitul serviciului pâr. Eugen Crăciun a ținut o cuvântare, în care a apreciat meritele și faptele acestei figure mărețe din trecutul nostru.

Au luat parte șefii autorităților, corpul didactic și elevii tuturor școalelor.

La orele 11 și jumătate societatea de lectură a elevilor dela liceul „Moisă Nicoara“ a arangiat o ședință festivă.

Cercul religios Măndruloc se întrunește la 6/19 Iunie a. c., a doua zi de Rusalii, în Mică-lacă cu următorul program: 1. Serviciu divin de dimineața. 2. La orele 9½ liturghia festivă în sobor cu preoții din cerc. 3. Predică: rostită de preotul Iancu Ștefanuț. 4. Cuvântare ocazională de preotul Valeriu Felnecan. 5. Masă comună. 6. În orele p. m. concert cu școlarii din Mică-lacă sub conducerea învățătorului Tabic dela școala primară națională.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei ort. rom. Batâr ppiatul Tincei, județul Bihor, prin prezenta s'a scris concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pe lângă următoarea dotație:

